

KIS HAV

BUCSU. (Lásd a 99. l.)

7. sz. — 1873.

VI. kötet.

SZÉLGAZDA ÉS ESŐURFI.

O bizony, bolond beszéd," kiáltott Szél gazda, „vagyok én olyan erős mint te.“

„Nem elég azt mondani, be is kell bizonyítani," felelt bátran Eső urfi.

„Bebizonyítani? Az könnyű dolog! Ledöntök kéményeket, lehordok házfödeleket, elmeritek a tengeren száz meg száz hajót, mikor pedig a sík pusztákon nyargalászok, akkor fogjon el engem, a ki legény a talpán.“

És a szél, hogy mindjárt be is bizonyítsa szavait, erősen fujni kezdett mind jobban-jobban üvöltött, kavarta a port, szórta a házokról a cserepet, úgy hogy az emberek sietve menekültek biztos helyre, a ki pedig kint maradt, annak elvitte kalapját, leomló kéményekkel bezuzta fejét, míg a tengeren tömérdek hajót elsülyesztett.

„No's hát birsz-e te ilyesmit tenni?" kérdé aztán.

„Ilyesmit épen nem, mert az én hatalmam másféle; de a mit én teszek, az sokkal különb is ám. Nézd, hiszen az emberek kint járnak, mintha csöppet sem törödnének a széllal; de ha én rákezek, menekülnek s ki sem jönnek a házból, míg én egészen nem távoztam.“

„No már ezt szeretném látni! Mutasd meg, mit tudsz, aztán majd összehasonlítjuk és ítélünk.“

Erre esni kezdett az eső, eleinte csak gyér csöppekben, melyeket nem igen vettek figyelembe az emberek, az-

tán erősebben, mire az emberek elővették esernyőiket s a nők sietve haza menekültek; az eső azonban mindig sűrűbb és nagyobb csöppekben hullott, az emberek fölvtették köpönyeiket is; hanem végre oly hatalmasan ömlött a zápor, hogy semmiféle köpeny sem védhetett meg előle s az emberek nagyrészt befutottak házaikba. De mégis a kinek épen nagyon sürgős dolga volt és nem félt az átázástól, az bizony kint maradt.

„No bizony, hát ez a te nagy hatalmad?" szólt a szél fitymálólag. „Ez édes kevés! Nézd ott azt az iskolás gyereket, milyen nyugodtan megy hazafelé; még mulatni látszik azon, hogy a víz becsorog a nyakán. De ha én ráfuvok, azt nem fogja mulatságosnak találni.“

A szél ismét fujni kezdett s az iskolás fiu ugyancsak ijedten kalapjához kapott, majd könyveit fogta s midőn a szél még erősebben rákezdte, szegény fiu nem tudta, hogyan oltalmazza magát s befutott egy kapu alá.“

„No's, mit szólsz ehhez, Eső urfi?"

„Semmit, mert tudom, hogy te nem fogod magadat legyőzöttnek vallani, ezért nem is vitatkozom tovább. Végre is az bizonyos, hogy én sokkal hasznosabb vagyok, mint te. Ha én nem volnék, az egész föld elpusztulna. mert eső nélkül semmi sem terem, a földek kiszáradnának, az emberek éhen halnának. Én adok nedvességet mindennek.“

„Az ám, és csinálsz akkora sárt és pocsótát, hogy a szekerek is belere-

kednek. De ha én fujni kezdek, egy óra alatt fölszáritom az utakat, akár milyen erősen estél is."

"Ezt bizony nem tehetnéd, ha barátunk, a nap, nem segítene neked. Bezeg nekem soha sem segít."

"Már az igaz, hogy a nap a legerencsésebb ficzko hármunk közül; őt mindenki szereti; ha megjelen, mindenki örül, míg minket mindig szidnak. De mégis azt hiszem, hogy engemet inkább szivelnek mint téged."

"Ohó, ebben ugyan csalódot! Minap annyira kívánczok utánam az emberek, még a templomban is imádkoztak, hogy esőt kapjanak; s mikor végre megjöttem, olyan hálások voltak, mint legnagyobb jótevőjök iránt. — De épen itt jő Nap barátunk, majd mondja ő is véleményét."

A nap csakugyan e pillanatban keresztültört a felhőkön s ragyogó sugarait elhinté a földön; az emberek nagy örömmel üdvözölték s ifjak, öregek siettek ki a szabadba, a mezőre, hogy élvezzék a nap melegét. De csakhamar sokan panaszkodni kezdtek a nap ellen is; szidták, miért süt oly melegen s az árnyékba menekültek előle s ugyanazok, kik előbb a szelet, majd az esőt szidalmazták, most azt kívánták, bárcsak ne volna nap a világon.

"Lássátok!" szólt ekkor a nap a szélhez és esőhöz, lássátok, milyenek az emberek! Ti abból akarjátok megítélni, mily hasznosak vagytok, hogy az emberek dicséretét latolgtjátok? Lám, engemet csak imént örömmel üdvözöltek s most szidnak. Használjon

mindenki ott és annyit, a mennyit bír. s tetteiben saját lelkiismerete, nem pedig mások hiu dicsérete vezérelje.

BÚCSÚ.

(Képpel a czimlapon.)

ISTEN veled jó nagymamám,
Terka, Isten veletek.
Én most Liszka néném karján
Messze, messze elmegyek.

Uti szolgám lesz a Puskás,
Ki minket megőriz majd,
Hű kísérőnk lesz és távol
Tart mitőlünk minden bajt.

Kedvesim, Isten hozzátok!
Tisztelem a bábumat,
Mely ott fekszik felöltözve
Az öreg karszék alatt.

Köszöntetem gerliczémet,
Mely szobámban turbékol,
Csókoltatom kis cziczámat
Mely a padkán hurokcol.

Messze, messze, messze megyünk
Egészen a — sarokig.
Veszünk gyertyát a vén Jakab
Boltosnál, ki ott lakik.

ELŐRE!

(Képpel a 108. lapon.)

MÉG alig lép, már is rohan
Előre.
Nem ül már ott a sarokban
Benőke.

"Hol van az az álmos czicza,
Őrsikém?
Ellened is, kutyám Tisza,
Megyek én!

Kutya, czicza, fussatok el
Szaporán!
Mert megfoglak a kezemmel
Igazán!

"Ereszsz, tudok állni talpon
Egyedül!" . . .
Igy kiabál — és a pallón
A kis Benő elterül.

MIKÉP RUHÁZKODTAK A KÖZÉP-KORBAN.

(Képpel a 104. és 112. lapokon.)

„EDVES mama, én meg nem foghatom, mért hordanak a nők és leányok olyan czélszerűtlen ruhákat,“ szolt az eleven eszű Dezső; „Emma épen most ugy megbotlott hosszú ruhájában, hogy majd elesett, aztán alig tud lépni magas sarku cipőjében s ha kimegy aztán az ajtón, mindig veszélyben forog, hogy a fején lebegő szalagok az ajtó közé csipődnek.“

„Félig-meddig bizony igaz, amit mondtál,“ felelt a mama: „a férfiruhák sok tekintetben kényelmesebbek, — de mit mondanál, ha ugy járnának a nők, mint jártak a múlt századokban? Akkor például Emma be sem jöhetne ezen az ajtón, ha csak meg nem hajolna, mert toronymagasságu fejéket kellene viseínie.“

„Hogyan? Meg kellett volna hajolnia, hogy ezen ajtón beférjen?“

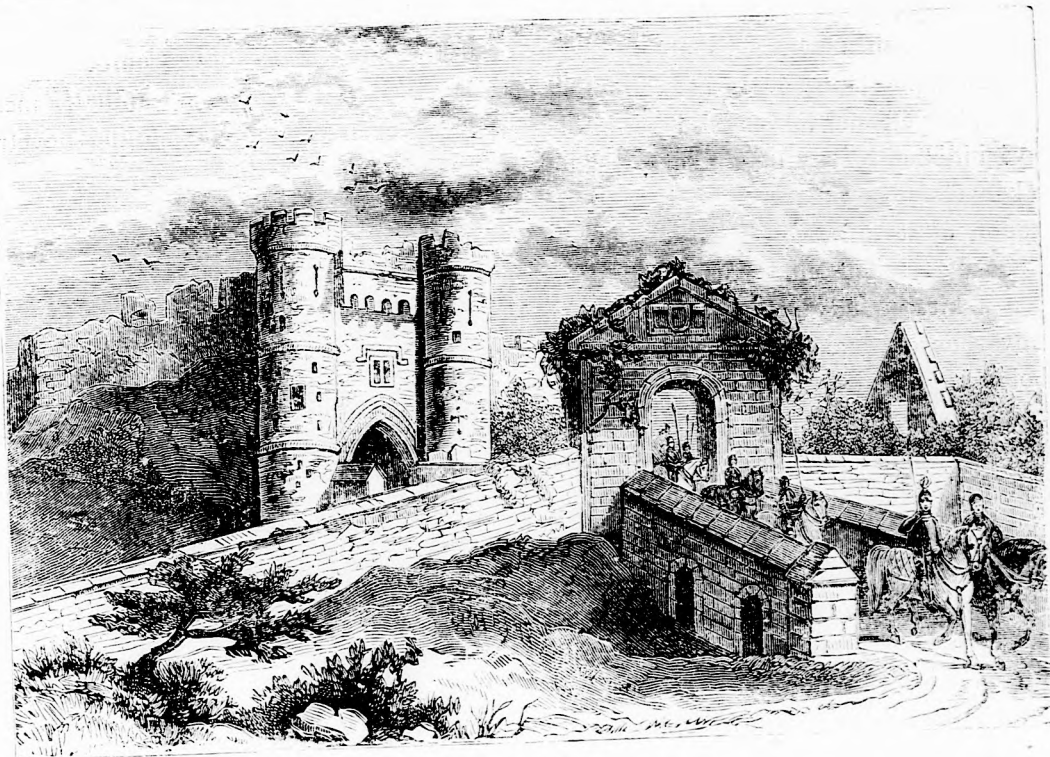
„Persze, — azaz, ha meg tudott volna hajolni; mert akkor a nők oly szoros vállfűzöt is hordtak, hogy derekuk egészen merev volt s nem tudtak meghajolni.“

„Akkor hát körül kellett volna néznie, hogy valakit segítségül hívjon?“

„Az nehéz lett volna, — körülnézni sem igen tudtak, mert nyakukon egy rettenetes nagy fodor-gallér volt, mint egy malomkerék s fejök ugy látszott ki belőle, mint a gombóc a tálból.“

„Igy hát én hozzá sem fértem volna, hogy megcsókoljam nővéremet!“ nevetett Dezső.

„Bizony nehezen, — de valahogy mégis. Hanem később aztán csakugyan bajos lett volna hozzáférni, mert olyan divat kerekedett fölül, hogy a nők min-

A LOVAGOK KIVONULÁSA.

denféle alaku kis flastromokkal, napokkal, félholdakkal tapasztották tele arczukat s ezt nagyon szépnek tartották; láttam egy régi képet, melyen egy uri hölgy arczán egy egész négyes fogatot ábrázoló szépség-tapasz volt látható.“

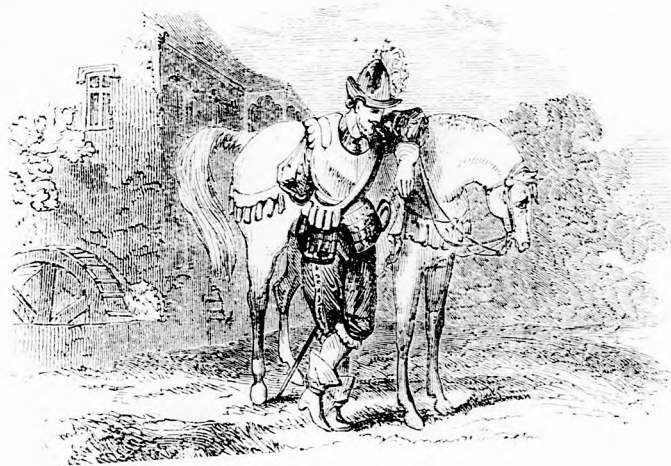
„És ez tett az embereknek?“

„De nagyon ám! S ha a

nő még toronymagas fejéket, egy ölszéles abroncs-szoknyát viselt, akkor kifogástalanul volt öltözve.“

„No már akkor a férfidivat mégis sokkal okosabb,“ jegyzé meg Dezső büszkén.

„No no, kedves fiam, a férfidivatokban is sok furcsa volt. Nézd ezen a képen a középkori lo-

LOVAG A VII. SZÁZADBÓL.

vagkastélyt, melyből a lovagok épen kilovagolnak, nehéz páncélruhában, sétabot helyett nehéz lándzsával s a te könnyű kalapod helyett nehéz vas sisakkal. Főleg nyári időben bizony ugyancsak izzadtak e kényelmetlen öltözetben, mely több századon át tartott. Később, midőn a pánczélokot részben elhagyogatták, különösen a királyi udvaroknál élő urak, az udvaroncok találtak föl mindenféle bolondos divatot; néha oly szűk ruha volt divatos, hogy csak szolgálk segítségével tudták magukat az urak belehámozni, s feszesen, peczkesen kellett járniok, mintha nyársat nyeltek volna, máskor ismét oly bő nadrágot hordtak, hogy egyre-egyre több kellett száz rőf posztónál; majd ismét kitömték kócczal, gyapjussal s képzelheted, mennyire szétterpesztett lábakkal jártak ilyenkor. Ehhez járult még a színek tarkabarkasága; az urak tetőtől talpig csíkos ruhát viseltek, még pedig többnyire úgy, hogy a jobb felén más színű volt a ruha s a baloldalon is más."

„De nevétték is aztán őket az utcán, tudom.“

„Dehogyan nevétték! Hozzá voltak szokva s épen azt nevétték volna, aki például a mi mostani egyszerűbb divatunk szerint öltözött volna.“

„Az igaz!“ szolt Dezső elgondolkozva. „És így száz esztendő múlva talán rajtunk fognak nevetni, amiért hosszú nadrágot és magas kalapot viselünk.“

„Ez valószínű,“ felelt a mama.

És Dezső nem csufolta többé Emma furcsa ruháit, mert mindig eszébe ju-

tott, hogy volt már a mostaninál sokkal furcsább is és egyes ember az általános divattal nem daczolhat, mert ekkor épen őt magát fogná nevetni az egész világ.

ELŐKELŐ UDVARONCZ 1646-BAN.

KIS ÁBÉCZE,
szorgalmas apró munkások számára.

Árral dolgozik a varga,
ifa a bakkancsot megvarrja

Balta, fejsze s fűrész pedig
Ács-mester kezére esik.

Csoroszlyával szántóvető
Földet kapál, ha szánt s vet ő

Czirkalom és hüvelykmérő,
Kőművesnek sokatérő

Dikicscesel a csizmadia
A szattyánbőrt hasítgatja.

Fodorítófa és fésű —
Fésülj hamar, míg nem késő.

Guzsalyt a kis lány kezében,
Nem láttam már nagyon régen.

Gyalu simára gyalul
Deszkát fölül és alul.

Hálóba halá-z fog halat —
Heroggal is, hogy ha akad.

Ivvel a hajdan vadásza
Özre, szarvasra vadásza.

Járomszeg az igát zárja
Czammogó ökör nyakára.

Kalász ha a mezőkön reng,
Kasza, sarló vidáman peng.

Lakatnyitóval nem szabad
Nyitni zárt, csak lakatosnak

Motollával nagyszaporán
Dolgozik a szorgalmas lány.

Nádsípval meg Józsi, Ferke
Madárfogú megy ligetbe.

Nyirettyű cigány kezében —
Szól a kis begedű szépen.

Olló szab jó szöveteiket,
Orsó lány kezében pereg.

Ösztökével a jó gazda
A sarat jól levakarja.

Pacsmaggal, avagy **P**emettel
A kőműves házat meszel.

Reszelő, ezukrot reszelj hát!
Hadd hintsem be a pampuskát.

Sámfa (rokona dikicsnek)
S czeľra együtt igyekeznek.

Szerszámot e kis versekben
Már jó sokat emlegettem.

Tagló vágja le a barmot,
Tűvel a ruhát megvarrod.

Ugarláshoz nem kell szerszám,
(De a gazda még se rest ám!)

Üllőnél a derék kovács —
Döng az üllőn a kalapács.

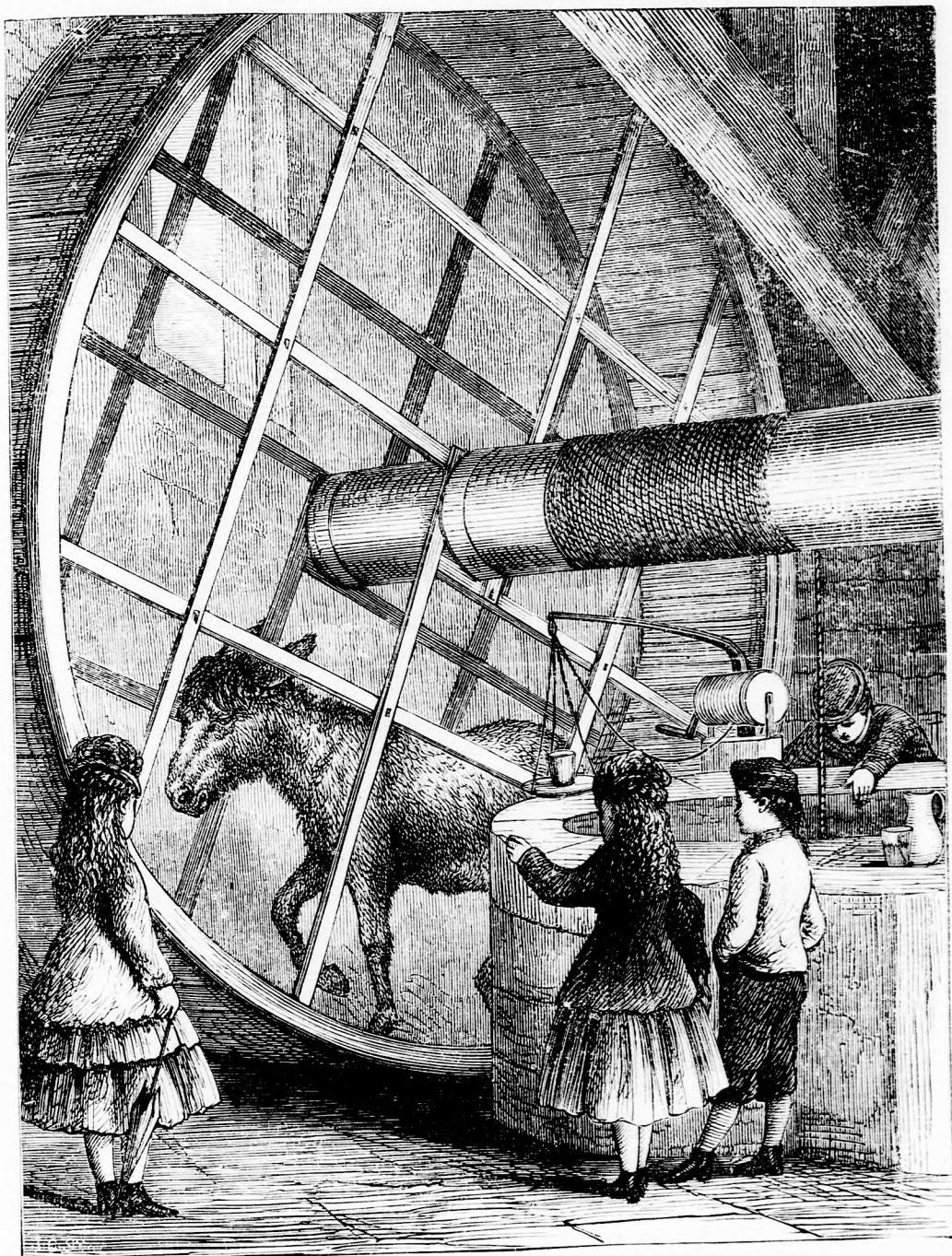
Vasalóval (tégla~~v~~assal)
A mosóé inget ~~v~~asal.

Zágonnyal (avagy szigonnyal)
Fogatik meg a nagy czeľhal.

Zsajtárba csorg a tejecke
Ha a riskát feji Böske.

NEMESEMBER A XVI. SZAZADBÓL. (Lásd a 100. l.)

A KUTHAJTÓ CSACSI. (Lásd a 111. l.)

FERIKE TITKA

és

mi következett belőle.

KIS Ferike nyugtalanul aludva feküdt ágyában. Orczáját mélyen a vánkосokba temeté, ajkai nyitva valának s arczán valami félelem kifejezése ült, mintha álmában is rettegne valamitől. Egyik keze pedig mélyen a vánkос alatt volt s ott szorosan fogva tartott valamit, egy nagy kincset, melyet meg nem mutatott senkinek, mert titok... nagy titok még a mama előtt is. Valjon mi lehet az?

Délután Ferike a kertben játszott, — azaz: a csupán számára készített kis ásóval, kapával mulatságból dolgozott, midőn a földön egyszerre egy kis katulyát pillantott meg. Gyorsan lehajolt utána, fölvette, kinyitotta s nagy öröme néhányszál gyufát talált benne. Bizonyosan valamelyik munkás ejtette el, a ki tegnap itt dolgozott. Hogy pedig Ferike néhány gyufának annyira megörült, az onnan volt, mert mamája mindig tiltotta neki a gyufával való játszást; pedig Ferike mindenféle játéknál jobban szerette, ha gyufát gyujtogathatott s nem bírta megérteni, miért nem engedi mamája, hogy ezen ártatlan időtöltéssel mulasson. Persze, Ferike barátunk még csak hat éves volt s mamája hiába magyarázta neki, hogy a tűz-szerszám nem ilyen kis vitéz kezébe való.

Most azonban, hogy a drága kincsek birtokába jutott, remélte, hogy

kielégitheti régi ohajtását s kedve szerint gyujtogathatja azokat a szép kis gyufákat. Hanem itt a kertben nem lehet, mert meglátják, a ház körül még több ember jár, — várni kell tehát a jó alkalomra s addig gondosan elrejtteni a kincset. El is temette mélyen kabátja zsebébe s koronként megtapogatta, meg van-e. A kapálgatáshoz többé nem volt kedve, félretette kis kerti szerszámait s bement a házba, mindig azon törve fejét, hol találhatna jó helyet titkos játéknak. De mivel nem talált hamarjában ily helyet, lefekvés előtt eldugta a katulyát a vánkос alá, nehogy ruhái tisztításánál reggel ráakadjanak.

Ferike nyugodt lehetett, senki sem gyanította, hogy ő valamit rejteget. És mégsem volt nyugodt, olyan furcsa valamit érzett, mintha ez a titok nyomná a lelkét, mintha valami roszt követett volna el s midőn lefekvéskor mamája szokás szerint megcsókolta, Ferike mint valami bűnös lesütötte szemeit. De aztán megint csak arra gondolt, mily jól fog mulatni s midőn lefeküdt, még egyszer megtapogatta, meg van-e kincse, és azt szorosan kezébe fogva elaludt.

Volt Ferikének egy kis huga, a három éves kedves Margitka, kivel egy szobában aludtak. Ez este a kis leány szokása szerint ismét magával vitte az ágyba kedvencz bábuját s még jó ideig játszott vele, míg végre elaludt e ábábut leejt a földre. Így aludtak szépecskén mindhárman, — Ferike és Margitka az ágyban, szegény bábu pedig a földön; mély csönd uralkodott az egész házban,

csak az óra ketyegése hallatszott s az alvók halk, szabályos lélegzése.

Éjfél után Ferike hirtelen fölébredt; nyugtalan aludt, mindig az üldözötte álmában, hogy valaki meg akarja őt fosztani titkos kincsétől, mely azonban nagy öröme még mindig ott volt kezében. És amint megtapogatta, hirtelen eszébe jutott: hahó! hiszen most volna a legpompásabb alkalom, meggyújtogatni a gyufácskákat, mindenki alszik, nem látják meg . . . aztán sötét is van, annál szebb lesz a világosság.

Elővonta a katulyát s meggyújtott egy gyufát: oly szépen égett! Utána a másodikat, harmadikat is meggyújtotta; gyönyörködve nézte, mint ég végig, s aztán eldobta, míg végre beleunt; de a gyufa is elfogyott és Ferike a falhoz fordulva, magára huzta takaróját s még egy kicsit aludni akart, nem is gyanítva, mily közel a veszedelem.

Mikor tudniillik az utolsó gyufát még félig égve eldobta, nem vette észre, hogy ez épen a földön fekvő bábura esett; a babunak pedig holmi régi csipkéből levén ruhája, ez könnyen lángra lobbant s azonnal égni kezdett. A lángok csakhamar elérték Margitka ágát s Ferike még el sem aludt, midőn egyszerre kis hugának jajkiáltásai ijeszték föl. Gyorsan fölugrott, de most maga is nagyot kiáltott ijedtében: Margitka ágán már több helyen égett a takarólepedő s a megrémült piczi leányka halálsápadtan a falhoz szorult a lángok elől.

„Mama! mama! Segítség!” kiáltá Ferike kétségbeesetten s rémületében nem tudta, mihez fogjon.

Néhány másodperc múlva a mama berohant, — épen jókor, hogy a kis leányt kiragadja a veszedelemből. Gyorsan kivitte a másik szobába s föllármázta a cselédséget, hogy a tüzet oltani siessenek. De mire az emberek odajöttek, a tűz már a többi butorokra s innen a szomszéd szobába is elharapózott s nem sokára az épületnek ezen szárnya egészen lángokban állott. A faluban félreverték a harangot, a nép fölriadt, s igyekeztek menteni, a mit lehetett. De csak reggelre lehetett a tüzet elfojtani s a ház egy része mindenféle butorral és más értékes portékával odaégett.

Ferikebűnbánólag megvallotta, hogy ő okozta a nagy szerencsétlenséget. Ha nem lett volna titka mamája előtt, a baj be nem következik s most már belátta, hogy legjobb, ha nem rejteget, nem titkol semmit a jó mama elől, még ha talán ez által valami mulatságtól fosztja is meg magát. Dicséretére mondhatom, hogy ez esemény után nem is volt többé soha semmi titka, de nem is történt többé semmi baj miatta.

A MI CZIRMOS CZICZÁNK.

EDVES Forgó bácsi! Többen leírták már a „Kis Lap”-ban kedvencz allatkáikat; engedje meg Forgó bácsi, hogy most én is írjak valamit a mi kedvenczünkről, a Czirmos cziczánkról.

Czirmos nem olyan közönséges czicza, már legalább esze több van, mint a hogy egy macskáról föltenni szokták. Sokáig titok volt p. o. előttünk, hogy a konyhaba miként tudott a czicza be-

jönni, még ha zárva volt is az ajtó; egyszer aztán Béla öcsém véletlenül megtudta, mert éppen kint volt, midőn a cicza az ajtót kinyitotta. Igen, valósággal kinyitotta. A konyha-ajtón ugyanis, mint itt faluhelyen szokás, csak olyan fakilincs van, melynek ha egyik végét lenyomják, a másik fölemelkedik s az ajtó kinyílik. Czirmos ciczánk valami-

kép rájött ennek a nyitására s fölugorván a kilincsrre, belekapaszkodott, mi által ez lenyomult s az ajtó kinyílt; ekkor a cicza leereszkedett és besétált. Hanem betenni az ajtót maga után, azt persze már nem tudta.

Különben Czirmosunk nem afféle elkényeztetett szobacicza, mely csak a kályha mögött szeret ülni; Czirmos job-

Előre! (Lásd a 99. l.)

i. J. B.

ban sz
bogarás
pedig
talni s
egy ne
rándoz
a mező

So
kicsiny
mikor
tuk ez
béres v
cicza-
kifog
tuk, h
restük
nem t
cicza
de mi
vette.
akarju
indult
hogy
Midőn
voltak
náltul
két-va
végre
hatsó
látott
nincs
darak
apró
ravas
ment
tett,
hátsó

Czir
macs
tól s
mag
meg

ban szeret kint a szabadban egerészni-bogarászni, madarakat kergetni, vagy pedig velünk gyermekekkel játszani sétálni s gyakran mint a hü kutyácska egy negyedóránnyira is elkísér vigan ug-rándozva s fürjeket, verebeket kergetve a mezőkön

Sokáig nagyon kifogott rajtunk kicsinyei dolgában. Egyszer tudniillik, mikor kicsinyei voltak s mi nem akar-tuk ezeket fölnevelni, elszedtük tőle s a béres vízbe ölték. Ez alkalmasint bántotta czicza-mamát s eltökélte, hogy majd kifog rajtunk és ki is fogott. Mikor tud-tuk, hogy megint kicsinyei vannak, ke-restük, hogy hát hol vannak. — de hiába, nem tudtunk a fészekre akadni. Az öreg czicza néha-néha megjelent eledelt kérni, de mikor visszatért kicsinyeihez s észre-vette, hogy mi utána megyünk és meg akarjuk lesni rejtekét, — egyenesen neki-indult a kertnek, innen a mezőnek, úgy hogy nem tudtunk semmit sem kisütni. Midőn aztán kis fiai már jó nagyocskák voltak, előhozta őket s ekkor már saj-náltuk őket vízbefojtani. Így nevelte föl két-vagy három izben kicsinyeit, míg végre egyszer Béla véletlenül, a major hatsó részén járkálva, egy kis üreget látott a falban s meg akarta vizsgálni. nincse ott madárfészek; a keresett ma-darak helyett talált három kedves kis apró cziczát. Az öreg Czirmos tehát oly ravasz volt, hogy ha minket látott, ki-ment messze a mezőkre s így félrevezet-tet, pedig rejteke egészen közel a major hatsó részén volt.

Mamánk különösen azért szereti Czirmost, mert nagyon hasznos és bátor macska; nem fél a legnagyobb patkány-tól sem s ha éjjelre a pinczébe vagy a magtárba zárták, reggel egész tuztat megölt patkányt és egeret találtunk. A

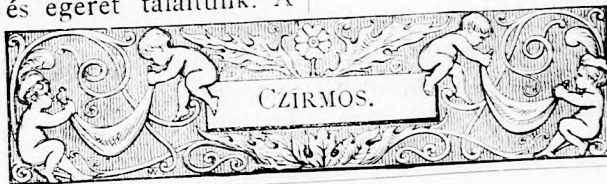
papa, a ki pedig különben nem nagy barátja a macskának. Czirmost kivé-telképen szintén nagyon szereti s kivált ebédközben mindig sokat tréfál vele. Cziczánk ugyanis nagyon pontosan tudja az ebéd idejét s mikor a leves asztalra kerül, Czirmos már dorombolva és nyá-vogva ott dörzsölőzik az asztal mellett; mihelyt pedig a papa elfoglalja helyét a nagy karos székben, Czirmos egyszerre fönt terem a szék karja tetején. Itt az-tán csöndesen üldögél s csak néha-néha nyafint egyet, jelentve, hogy ő is sze-retne kapni valamit. A papa aztán mind-nyájunk nagy mulatságára néha ugy tesz, mintha meglepedkezett volna a czi-czáról, nem ad neki sokáig semmit. Czirmos egy ideig csak vár, vár, cso-dálkozik, aztán türelmetlenül kezd nyá-vogni; mikor látja, hogy ez sem használ, nekibátorodik és lábával az étel után kapkod, mikor a papa eszik; de ez sem használ s ekkor a czicza kétségbeeset-ten nekimegy a papa fejének s beleka-paszkodik hajába. — ez aztán használ, mert a papa siet egy darab hust nyuj-tani néki, csak hogy ne cibálja tovább s ezen mindnyájan jóizűn nevetünk.

Az is csodálatos, mily éber álma van cziczánknak; minap a konyhában ültünk este s a czicza a tűzhely mellett feküdt sokáig, látszólag mélyen aludva; de hirtelen fölugrott s a szekrény mögé rohanva, néhány másodperc múlva egy egerrel szájában tért vissza. Mi nem hallottunk volt semmi legkisebb neszt sem, Czirmos pedig még azt is meghal-lotta álmában, hol sétál az egerke.

Ha még valami nevezetes dolgot el-követ a cziczánk, megírom Forgó bácsi-nak. Addig is üdvözli

hü kis olvasója

Rónai Juliska.

VIG PALKÓ KALANDJAI.

— Második kaland. —

BAN a városkában, melyben Palkó lakott volt egy nagy árvaház is, melynek szegény növendékei bizonyos főbb ünnepek előestéjén körüljártak a városban s a vagyonosabb emberek háza előtt, vagy éppen bent a házban is egy-két dalt eldaloltak s ezért aztán hol egy pár krajczárt, hol egy-egy ezüst tizest, néhol pedig ritkaságképen egy egy forintot is kaptak.

Egy ilyen napon Palkó éppen az udvaron játszott öcscsével Lajossal, midőn az első emeleten megzendült az ének.

„Ah! az árvafiuk!” kiáltá Palkó. „Menjünk föl s hallgassuk közelebből.”

Rögtön indultak; de midőn a sötétes lépcsőhöz értek, Palkó megbotlott valamiben s majd elesett. Megnézte, mi az s látta, hogy egy mosóteknő, melyet a cseléd feledésből ott hagyott.

„Bizony majd beleestem!” szolt Palkó kaczagva, aztán hirtelen fölkiáltott: „Milyen pompás tréfa jutott eszembe! Nagyszerű lesz! Segíts hamar, Lajos!”

„Mi az? Miféle tréfa?”

„Ezt a teknőt ide teszszük az utolsó lépcsőfok elé, s megtöltjük vízzel. A sötétben itt alig látni s a fiuk, ha majd lejönnek az emeletről, sorban belelépnek. Majd lesz visitás!”

Lajosnak tetszett a tréfa s gyorsan hordtak a kutról két-két kanna vizet, megtölték a teknőt s aztán lesbe álltak, várva a törtéendő dolgokat.

Nem kellett sokáig várniok; a kis árvafiuk elvégezték fönt a dalolást s mert gazdag ajándékot kaptak, jókedvűen ugrálva siettek le a lépcsőn, nem is gyanítva, mi vár reájok. A legidősb fiu, kinél éppen a persely is volt, szé-

pen bele is lépett a jéghideg vízbe, ijedtében elcsuszott s csak mikor már egészen bent ült a hideg fürdőben, akkor jutott eszébe kiabálni:

„Jaj! Mi ez! Segítség! Fiuk, vigyázzatok! Megálljatok!”

De a többiek nem tudtak mire vélni pajtásuk kiáltozását s annál gyorsabban rohantak le s utána be a hideg vízbe, aztán pedig mindnyájan ijedten sikoltottak és lármáztak, míg egy sarokban Palkó és Lajos majd megpukkadtak nevetőkbén. A nagy zajra odament Palkó apja is és meglepetve kérdezé:

„Micsoda láрма ez? Mit csináltok, gyerekek?”

A fiuk vezetője éppen akkor kapaszkodott föl s víztől csorogva mondá:

„Bocsánat, jó uram . . . dalolni jöttünk . . . s egy kis adományt kérünk szegény perselyünkbe.”

„Dalolni? De hiszen csuron víz vagytok . . .”

„Az ám . . . mig fönt voltunk, valaki idetett egy vízzel teli teknőt s beleestünk sorban.”

„Ah! Ezt bizonyosan az a semmirekellő Pali tette megint. No várj, ezért kikapsz!”

Hallotta ezt rejtekében Palkó, de épenséggel nem találta üdvösnek bevárni, mit kap. Hamar kiosont a kapun s látogatást tett egyik jó pajtásánál, míg Lajos, részese a csiny elkövetésében, jobbnak látta otthon maradni és bűnbánóan várni a következményeket. Este midőn a vacsora ideje megjött, végre Palkó is rászánta magát a hazamene- telre. A folyosón találkozott Lajossal és szorongva kérdé:

„Mit mondott a papa?”

„Nekem semmit, de kérdezősködött utánad.”

A fiuk apjának tudniillik esze ágába sem jutott, hogy a különben oly csendes, szelid Lajosnak is része lehet a

csiny elkövetésében. Midőn most Palkót meglátta, szigorú hangon kérde:

„Ki tette azt a teknőt a lépcső elé?”

„Én tettem!” felelt Palkó őszintén, mert a hazugság bűnét utálta és sokkal jobb szíve volt, hogysem testvérét is belekeverje, mikor nem kénytelen vele.

„Pali, Pali! Meglásd, rossz véged lesz!” szólta az apa komolyan. „Ez nemcsak meg gondolatlan, hanem vétkes csiny is volt. Nem gondoltál arra, hogy a szegény kis fiúk a nagy ijedségtől beteggé is lehetnek?”

Palkó elpirult, — arra valóban nem gondolt.

„És most azt mondom, hogy ez legyen az utolsó efféle pajkos csiny,” folytatta az apa. „És hogy megemlékezzél reá, ezuttal nem is fogom oly könnyedén megbocsátani.”

S ezzel az apa elővett egy nád-pálczát és aztán, — mi tagadás benne, — olyan olvasatlan ötot vágott Palkó urfira, hogy még másnap is tapogatta a helyét. Hanem Palkó mégsem panaszkodott; érezte, hogy igazán büntetést érdemelt. Midőn kiment a szobából s kint még mindig aggodalmak közt látta Lajost, halkan odasugott neki:

„Ne félj semmit, nem árultalak el, a papa nem tudja, hogy te velem voltál.”

Másnap, épen ünnepnap lévén, Palkó elővette rég összezsugorított zsebpénzét, melyen oly régóta készült magának valami jót vásárolni. De most másontörte a fejét. Az egész pénzen pogácsát, gyümölcsöt s effélet vásárolt, elment az árvaházba s ott tudakozódott azon fiúk után, kik tegnap olyan kellemetlen hideg fürdőt kaptak. Ezek közt szétosztá a jó csemegét s bocsánatot kért tőlük. A jó fiúk, kik ritkán jutottak ilyen pompás ozsonnához, szívesen megbocsátottak s mint jó barátok váltak el egymástól.

A KÚTHAJTÓ CSACSI.

(Képpel a 105. lapon)

KEDVES Forgó bácsi! A „Kis Lap” már sok apró történetkét mondott el kutyákról, cziczákról, madarokról, s talán a mi csacsink is megérdemli, hogy híressé legyen a „Kis Lap” olvasóielőtt.

A mi Jakli csacsink, — Jakli a neve, — nagyon fontos szerepet játszik. Kedves papámnak tudniillik van egy téglacégetője, melynél nagyon sok víz szükséges. Közel van egy igen gazdag vizű, de nagyon mély kut, melyből sokáig nagy fáradsággal huzták föl a vizet, míg a papa végre kitalált egy szerkezetet, melyel aztán a Jakli egymaga szépen elvégzi a vízhozást. Az egész tulajdonképen csak egy igen széles, kideszkázott kerékből áll. Mint a rajzon láthatni, Jakli beelép a kerékbe s előre akar menni; ekkor azonban a kerék megmozdul és Jakli lépteinek súlya alatt forog, míg a csacsi voltaképp mindig egy helyben marad. Azt hiszem, kissé unalmas biz ez szegény Jaklinak — de oly türelmes a jámbor csacsi, hogy eddig még soha sem tagadta meg a kut hajtását.

Minap én meg testvéreim: Klára, Gyula és Ferencz, sokáig néztük Jaklit s akkor a papa hamar lerajzolt mindnyájunkat, a nagy kerékkal és a csacsival együtt. Küldöm a rajzot is, ha Forgó bácsi talán használhatná; nagyon örülnék. (Mint látod, fölhasználtam, F. b.) Kedves Forgó bácsit melegen üdvözölve maradok

hű kis olvasója

Szalóki Nina.

RÉGI DIVATU VISELETEK.

Fejkorók

1580

Szépség-tapaszka 1658.

Abronsos szoknya 1740.

Fejdisz 1782.

Udvaronc 1482.

Udvaronc 1500.

Udvaronc 1518.

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi.*

Nyomatott íjj. **Deutsch Mór** (ezelőtt Deutsch testvérek) könyv- és könyvnyomdai műintézetében Pesten.
A a negyedévre 1 frt. 20 kr — Megjelen hetenként egyszer 16 oldalon.